

Nové náměstí mezi ul. Úprkova, Kostelní
a Koželuhova v Prostějově

revize územní studie

gogolák + grasse, 2023

Identifikační údaje

Objednatel

Statutární město Prostějov
nám. T. G. Masaryka 130/14
796 01 Prostějov

Zodpovědná osoba objednatele:
Ing. Petr Brückner, vedoucí Odboru rozvoje a investic MMPV
Ing. Antonín Zajíček, vedoucí oddělení realizace ORI MMPV
Martin Barták, oddělení realizace ORI MMPV

Zhotovitel

gogolák + grasse, s.r.o.
Jaurisova 515/4
140 00 Praha 4

Zodpovědný projektant:
Ing. arch. Lukáš Grasse
autorizovaný architekt ČKA 04642
T.: +420 728 555 462
E.: office@gogolak-grasse.com

Autoři:

architektonicko-urbanistické řešení
Ing. arch. Ivan Gogolák, Ph.D
Ing. arch. Lukáš Grasse

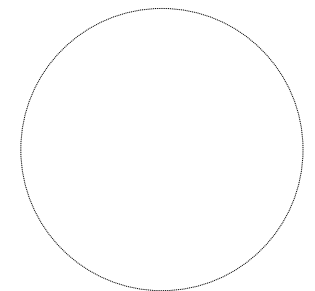
dopravní řešení
Ing. Petr Staněk ALFAPROJEKT Olomouc, a.s.

vodohospodářské řešení
Ing. Josef Vychodil, VODIS Olomouc s.r.o.

sadové úpravy, krajinářské řešení
Ing. Martina Havlová, Ph.D
Ing. Radek Prokeš

vodní prvek
Milan Malý, KTS - AME s.r.o.

**gogolák
+ grasse**

Obsah

Textová část		Grafická část	
Identifikační údaje	2	01 Širší vztahy	1: 5 000
0 Abstrakt zadání	4	02 Architektonická situace	1: 250
1 Idea	5	03 Koordinační situace	1: 250
2 Podklady a průzkumy	5	10a,b Řezy a pohledy	1: 150
3 Architektonicko – urbanistické řešení	7	11 Princip skladeb komunikací	1: 100
4 Principy řešení sadových úprav	8	20 Prostorové zobrazení (stávající stav, navrhovaný stav)	
5 Principy dopravního řešení	9	Přílohy	
6 Principy vodohospodářského řešení	9	P01 - Hydrogeologický posudek – vsak, RNDr. Pavel Vavrda – inženýrská geologie, geotechnika, hydrogeologie, 11/2023	
7 Inženýrské sítě a jejich přeložky	10	P02 - Archeologická rešerše území budoucího „Jeruzalémského náměstí“ v Prostějově, PhDr. Pavel Fojtík, 12/2023	
8 Podklady	10	P03 – Koncepce technického řešení vodního prvku	

Jeruzalémské náměstí...

...obytným náměstím,
místem zastavení,
i poznání minulosti.

0 Abstrakt zadání

Vypracování projektové dokumentace ve stupni společné DÚR + DSP a DPS. Obsahově je předmět PD vymezen územní studií: „Jižní části centra Prostějova“, konkrétně části mezi ulicemi Úprkova, Kostelní a Koželuhova.

Zadavatel netrvá na dodržení řešení navrženého studií, pokud navrhované řešení bude z pohledu veřejného zájmu kvalitnější (tj. vhodnější dopravně inženýrské řešení, kvalitnější architektonický návrh, nižší náklady na realizace provoz a údržbu, vyšší možnost čerpání dotačních prostředků a majetkoprávní realizovatelnost).

Součástí návrhu bude i umístění a samotný architektonický návrh kašny a její technické řešení, včetně nezbytné technologie a napojení na síť.

1 Idea

Historie Prostějova je spojena s historií židovského obyvatelstva, které vytvářelo významnou vrstvu kulturního a společenského života města i jeho průmyslového rozvoje. Myšlenka „Hanáckého Jeruzaléma“ je vzpomínkou na původní částečně asanované části historického jádra města a zároveň výzvou tuto kulturní vrstvu města trvale neztratit.

Nové náměstí mezi ul. Úprkova, Kostelní a Koželuhova v Prostějově, Jeruzalémské náměstí, může být prvním krokem ke znovunalezení kontur a stop minulého města v současném kontextu.

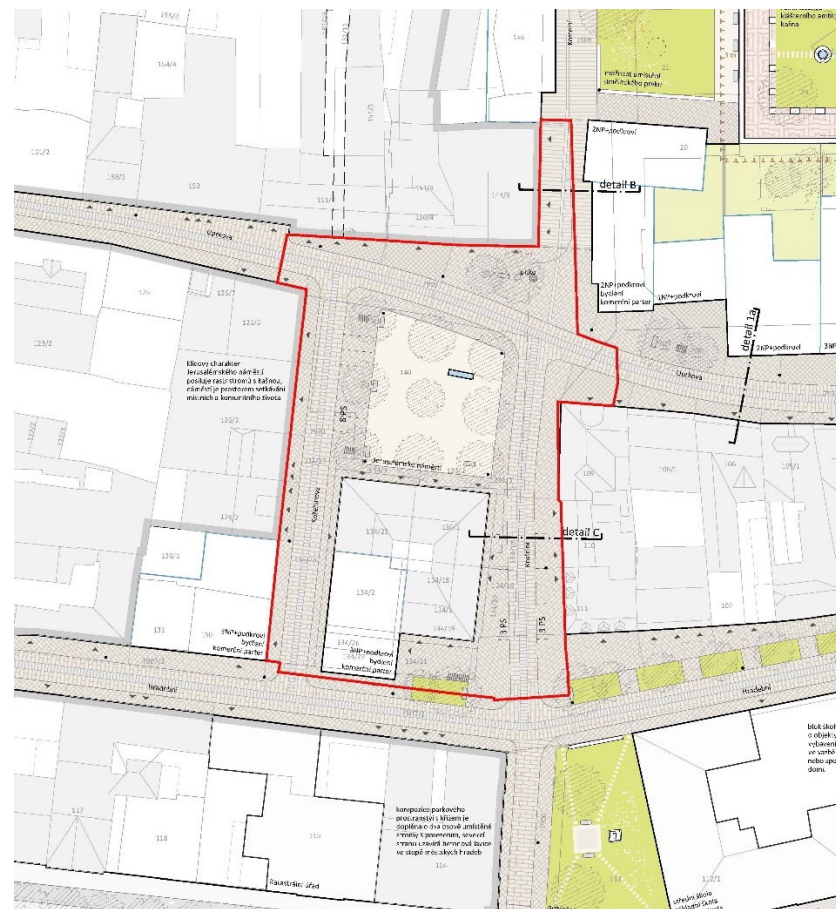
1.1 Pozemek stavby

Prostor nového náměstí se nachází v samém srdci židovského města, v jižní části centra Prostějova. Prostranství je vymezeno a označeno jako Jeruzalémské náměstí v Územní studii jižní části centra Prostějova, na kterou návrh řešení náměstí ideově navazuje.

Prostor nového náměstí je vymezen stávající plochou parkoviště na křižování ulic Úprkova, Kostelní a Koželuhova a navazujícími částmi uvedených ulic. Do řešení je zahrnuta i příslušná část ulice Hradební tak, aby byl centrální špalíček domů mezi náměstím a ulicí Hradební řešen společně.

Území stavby je vymezeno tak, aby bylo možné zachovat maximum stávajících zrekonstruovaných povrchů a zároveň připravit řešením zpevněných ploch napojení na budoucí navazující úpravy veřejných prostranství v lokalitě.

Jeruzalémské náměstí vznikne v prostoru bývalého bloku cca 8 domů historické zástavby židovského města asanovaného v 70 a 80. letech 20. století. V rámci plánované dostavby jižní části centra města se zároveň jedná o jedno z nejvýznamnějších veřejných prostranství, který by měl být reprezentativně a zároveň střídavě připomínat tuto významnou část historie města.

obr: zakres řešeného území do výkresu 03 Struktura, ÚS jižní části centra Prostějova

Území stavby (resp. rozsah stavebních úprav) se nachází na následujících pozemcích:

parc. č.	k.ú.	číslo LV	výměra (m ²)	druh pozemku
Město Prostějov				
140	Prostějov [733491]	10001	831	zastavěná plocha a nádvoří
7907/1	Prostějov [733491]	10001	2 298	ostatní plocha
7908	Prostějov [733491]	10001	1 358	ostatní plocha
7909	Prostějov [733491]	10001	1 054	ostatní plocha
7910	Prostějov [733491]	10001	1 270	ostatní plocha
7920	Prostějov [733491]	10001	406	ostatní plocha
Ostatní vlastníci				
134/3	Prostějov [733491]	14376	29	ostatní plocha
134/16	Prostějov [733491]	16040	29	ostatní plocha
134/17	Prostějov [733491]	17181	40	ostatní plocha
134/19	Prostějov [733491]	16079	40	ostatní plocha
134/20	Prostějov [733491]	17181	55	ostatní plocha
134/22	Prostějov [733491]	17181	113	ostatní plocha
134/25	Prostějov [733491]	14376	30	ostatní plocha
134/26	Prostějov [733491]	17181	31	ostatní plocha
134/27	Prostějov [733491]	14376	31	ostatní plocha
136/2	Prostějov [733491]	16040	17	ostatní plocha
136/3	Prostějov [733491]	17181	16	ostatní plocha

pozn.:

LV 14376 – SJM Hlahůlek Ivo Ing. a Hlahůlková Zuzana Mgr

LV 16040 – Áčko reality s.r.o.

LV 16079 – Áčko reality s.r.o., KINETIC s.r.o.

LV 17181 - Hlahůlek Ivo Ing.

Úpravy řešení zpevněných ploch na pozemcích soukromých vlastníků je doporučeno předjednat před zahájením společného územního a stavebního řízení.

2 Podklady a průzkumy

2.1 Geodetické zaměření

Geodetické zaměření bylo vyhotoveno dne 1.11.2023. Měřeny byly objekty, komunikace, povrchové znaky inženýrských sítí, zeleň a terén ve 3. třídě přesnosti.

2.2 Hydrogeologický posudek – však

Ze závěrů posudku vyplývá, že v prostoru navrhovaného staveniště bude možno (alespoň částečně) likvidovat vody tavné a vody srážkové zasakováním do zemního prostředí. Vody srážkové a vody z tajícího sněhu bude možno likvidovat ve svrchní vrstvě terasových, proměnlivě zahliněných štěrků.

Povrchové (tavné a srážkové) vody bude možno likvidovat např. ve vsakovací jínce (ve vsakovacích jímkách). Pro likvidaci srážkových vod lze doporučit vyhloubit výkop pro vsakovací jímku do hloubky okolo 4 m p. t. – vždy mírně pod hladinu podzemní vody - a to jednak z důvodu dosažení co největšího akumulačního objemu akumulační jímky ale především z důvodu, že v úrovni (a pod úrovní) hladiny podzemní vody lze z důvodu „promytí“ očekávat vyšší propustnost terasových štěrků a tedy i vyšší hodnotu koeficientu vsaku. Na dno výkopu bude nahutněn filtrační materiál (lze doporučit frakci 16/32) v mocnosti jednoho metru tak, aby byla splněna podmínka ČSN 75 9010 „Vsakovací zařízení srážkových vod“ že k zásaku bude docházet jeden metr nad hladinou podzemní vody. Dno vsakovací jímky bude spočívat na filtrační vrstvě.

Na vsakovacích objektech je doporučeno realizovat bezpečnostní přepad do kanalizace, aby v případě dlouhotrvajících intenzivních srážek nemohlo docházet ke zpětným přelivům zasakovaných vod a k jejich rozlivu po okolním terénu.

Vzhledem k přítomnosti nehomogenních navážek bude pravděpodobně nutné provést výměnu podloží. Sanaci podloží bude nutné koordinovat s požadavky NPÚ a archeologie.

Kompletní hydrogeologický posudek je součástí přílohy P01.

2.3 Archeologická rešerše

Plánovaná výstavba „Jeruzalémského náměstí v Prostějově“ je situována v prostoru ohraničeném dnešními ulicemi Kostelní, Hradební, Koželuhova a Úprkova (obr. 1-2) - tedy na území tzv. židovského města (obr. 3-4). Výsledky záchranných archeologických výzkumů v jeho ploše polyfunkčního bytového domu („špalíček“ mezi náměstím a ulicí Hradební) nám poskytují velmi přesný a nebývale konkrétní pohled na terénní situaci v této části městské památkové zóny. Ve své podstatě máme k dispozici úplný stratigrafický řez jižní hranou budoucího náměstí.

Z celkového plánu výzkumu je zřejmá nejen intenzita osídlení místa, ale i očekávatelný sled vrstev v místě stavby. Na povrchu je provedeno zpevnění plochy parkoviště hrubým kamenivem prolitým asfaltem, které nasedá na pískovou vyrovnávku oddělenou od vrstvy planýrek geotextilií (celkovou mocnost těchto recentních a archeologický zcela bezvýznamných úprav lze odhadnout na cca 50 cm).

Již ve svrchních partiích zmíněných planýrek jsou však zcela zjevné zánikové horizonty hospodářských a odpadních objektů tvořících zázemí dvorních traktů domů renesančního a barokního stáří. S ohledem na směr k jádru města (dnešní nám. T. G. Masaryka) se „zvedající“ terén může ovšem mocnost konstrukčních vrstev parkoviště v jeho severní části kolísat, tj. archeologické objekty a situace se mohou vyskytnout i poměrně mělce pod dnešním povrchem.

Časová a finanční náročnost stavbou vyvolaného záchranného archeologického výzkumu bude tedy přímo závislá na rozsahu prováděných zemních prací při sanaci plochy a následně při přeložkách/pokládce inženýrských sítí, budování kašny nebo sázení stromů. Ve své podstatě jakékoliv zásahy pod úroveň zmíněné geotextilie znamenají potenciální narušení archeologicky významných vrstev nebo objektů, s čímž bude nezbytně nutné počítat nejen při přípravě projektové dokumentace, ale i ve vlastním harmonogramu stavby.

Jako ideální řešení je označena realizace předstihového archeologického výzkumu, který by se sebou sice nesl poměrně značné finanční náklady (terénní odkryv a zpracování do formy příslušné nálezné zprávy lze odhadnout, především s ohledem na značnou výměru plochy, na aktuální cenu cca 1,5 mil. Kč), ale dokázal by vyloučit případná „archeologická překvapení“ ohrožující hladký průběh stavby.

V závěru rešerše uvádí, že již nyní lze doposud zrealizované archeologické odkryvy židovské části města Prostějova označit za jedny z nejkompaktnějších a nejrozsáhlejších v kontextu měst nejen na Moravě, ale i v rámci celé České republiky - tuto skutečnost je třeba brát na zřetel již v počátečním stádiu její plánované postupné revitalizace.

Kompletní archeologická rešerše je součástí přílohy P02.

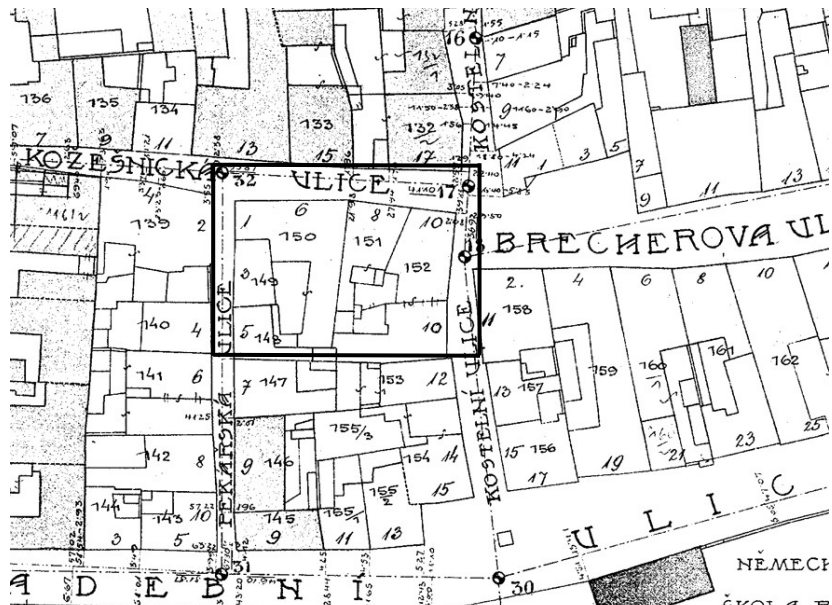
2.4 Historická fotodokumentace

Historické materiály zachycují charakter židovských uliček, včetně úpravy uličních prostranství a materiálového řešení. Charakteristickým znakem materiálového řešení je použití nepravidelné kamenné dlažby a typického středověkého pásu vozovky.

Nepravidelní kamenná dlažba se vyskytovala i v jiných židovských čtvrtích, mj. v Boskovicích a Třebíči, kde byla při rekonstrukci prostranství opět uplatněna.

V některých ulicích nebo jejich úsecích (např. západní část ulice Úprkova) byl profil již pravděpodobně s ohledem na úsporu místa řešen úrovnově, tedy chodník a vozovka v jedné úrovni, od fasády k fasádě. Středový pás vozovky je principem patrným v celé lokalitě židovských uliček.

obr.: polohopisný plán židovských uliček, 1902, vyznačen prostor Jeruzalémského n.

obr.: letecký snímek historického jádra Prostějova, 1920, viditelný blok na místě nového Jeruzalémského náměstí

obr.: pohled z věže kostela Povýšení sv. Kříže směrem na zástavbu Uprkovy ulice

obr.: Uprkova ulice, pohled z křižovatky Uprkova – Kostelní, nepravidelná dlažba, středový pás ve vozovce

obr.: pohled do ulice Kostelní směrem na nám. T. G. Masaryka

obr.: Hradební ulice, pohled na plácek s vrbou v místě stávajících bytových domů špalíčku, motiv pro obnovení místního náměstí

obr.: Kostelní ulice, pohled na sever směrem do ulice Úprkova, vlevo blok na místě nového Jeruzalémského náměstí

obr.: Kostelní ulice, pohled na jih směrem do ulice Úprkova, vpravo blok na místě nového Jeruzalémského náměstí, viditelné středové pásy dlažby na vozovce, minimální prostor pro chodníky neumožňuje obnovu výškového členění parteru za současných požadavků na užívání prostranství

3 Architektonicko – urbanistické řešení

3.1 Současný stav území

Prostor budoucího náměstí slouží v současné době jako parkoviště s odstavnými stánkami pro převážně obytnou zástavbu v území. Základním předpokladem k rekonstrukci prostranství je dočasné přemístění parkovacích kapacit mimo území stavby. Předpokládá se umístění parkování na místě stávající tržnice, která je určena k odstranění. Parkovací kapacity budou ve střednědobém horizontu přesunuty do nového parkovacího domu v ulici Komenského v souladu s platnou ÚS jižní části centra Prostějova.

Koncepce řešení Jeruzalémského náměstí byla kladně projednána v rámci projednání ÚS jižní části centra Prostějova.

3.2 Urbanistické řešení

Prostor Jeruzalémského náměstí tvoří obytné jádro území židovských uliček. Je navrženo jako klidové obytné prostranství, plácek pro místní obyvatele, i návštěvníky centra města. Jeho využitelnost je podpořena vazbou na jednu z hlavních pěších os z náměstí T. G. Masaryka, ulici Kostelní, ale i pasáž od domu U Měsíčka do ulice Úprkova.

Pro prostranství je důležitý klidový charakter s vyloučením, resp. výrazným omezením, motorové dopravy mimo obsluhu území. Náměstí tak bude možné plynule zapojit do interiéru historického jádra města, charakteristického preferencí pěšího pohybu a výrazně pobytovým charakterem.

Významnou kompoziční a pohledovou vazbu v území představují stavební dominanty kostela Povýšení sv. Kříže od arch. Tencally a budovy radnice od arch. Kepky. Kostel Povýšení sv. Kříže včetně kaple Nejsvětější Trojice tvoří pohledovou dominantu při pohledech ze západní strany náměstí (od ulice Koželuhova). Budova radnice tvoří pohledovou dominantu při pohledech z východní strany náměstí (od ulice Kostelní). Obě dominanty jsou v návrhu řešení respektovány a je akcentován jejich kompoziční význam orientací prvků řešení náměstí a uvolněním rohů prostranství ke vzdálenějším pohledům.

3.3 Architektonické řešení

Prostor náměstí a přilehlých úseků ulic Úprkova, Kostelní, Koželuhova a Hradební jsou pojaty jako interiér historického jádra města. Charakterem povrchů drobnějšího měřítka, zákoutími, nárožími a klidovými místy k odpočinku je přirozeně tvořena mozaika prostranství tak, jako by zde byly odjakživa.

Pro řešení povrchů a principů kompozice prostranství jsme studovali městský interiér dvou největších dochovaných, resp. rekonstruovaných židovských měst v ČR, v Třebíči a v Boskovicích. V obou případech je uplatněn princip určité neformálnosti až malebnosti prostranství, včetně akcentů různých zákoutí a pláček. Soubor všech těchto obtížně kvantifikovatelných, ale spíše citěných prvků, vytváří příjemný obytný charakter území s kouzlem minulých časů.

Současný prostor parkoviště je navržen ke kompletní rekonstrukci a změně materiálového řešení. Standard úprav lokality je již částečně založen řešením povrchů v ulici Úprkova dle projektu arch. Zajíce a navržené řešení na tyto úpravy principiálně navazuje a dotváří je.

Náměstí je přirozeně členěno na aktivní, obslužnou část, a klidový, oddechový prostor v centrální čisti prostranství. Obslužnou aktivní část představují procházející ulice Úprkova, Kostelní a Koželuhova s navazujícími parterem zástavby. Klidová část je řešena jako rastr stromů ve šterkové ploše. Rámec stromů tvoří pomyslný „ambit“, nebo chceme-li „chrám“, zastavení a spočinutí, chráněný od okolního ruchu stínem stromů. Ve středu prostoru je navržen vodní prvek jako reminiscence židovské mikve a solitérní strom, symbolický pro židovskou komunitu. Při další řešení je zvažována mandloň jako symbol plodnosti, znovuzrození a vzkříšení, nebo strom judejský, zmarlika. Prostor „chrámu“ zobytnují vložené, dostředně uspořádané lavice, které vymezují pomyslné „brány“ do centrálního prostoru a dotvářejí jeho intimní, až uzavřené, působení.

Důležitým limitem návrhu je výškové řešení území, které je v mírném svahu ~ 2% ve směru z jihu na sever. V realizovaných úpravách prostranství nebyly dořešeny výškové vazby v místě návaznosti parteru bytových domů „špalíčku“ na ulici Kostelní a Koželuhova. Výškový rozdíl parteru staveb vůči ulici Kostelní je v kritickém místě až 0,6 m, kdy je dlažba spádována k vozovce ulice a ploše parkoviště sklonem 16-21%.

Parter zástavby je proto navrženo oddělit schodem, který může sloužit i jako sedací stupeň, s výškou cca 25 cm. Tím je zajištěno vyrovnání výšek mezi parterem bytových domů a stávající niveletou ulic Kostelní a Koželuhova, ale také maximálně rovinný charakter centrální plochy, kde je uvažováno se sklonem kolem 2%.

Na nároží ulic Kostelní a Hradební je doplněn prostor se stromem a lavicí, na severní straně ulice Hradební je doplněn chodník tak, aby byly propojeny ulice Kostelní a Koželuhova.

Zásadním parametrem architektonického řešení prostranství, zejména s ohledem na variabilitu a flexibilitu jeho užívání, je úrovněvé řešení návaznosti chodníků a vozovky. Pouze takové řešení umožňuje přizpůsobit proměnlivé požadavky na využívání prostranství, např. pro trhy, společenské akce, jarmarky atp., kdy je nezbytné zajistit obsluhu akcí, dovoz materiálu, rozmístění vybavení prostranství, atp., což může zajistit pouze možnost spojitěho využívání prostranství – tedy prostoru chodníku i vozovky.

Úrovněvé řešení povrchů také reaguje na stísněné prostorové poměry židovských uliček, které při standardním řešení neumožňují uspokojivě naplnit požadavky na provozně technické a bezpečnostní aspekty funkce prostranství, zejména požadavky na bezbariérovost, normové požadavky na skladebné prvky profilu (např. šířku chodníků), přístup složek integrovaného záchranného systému a přístupnost pro efektivní údržbu a úklid technických služeb města.

Výškové členění vozovky a chodníku je uplatněno v centrálních prostranstvích města v MPZ. Naopak takové výškové členění není uplatněno ani plánováno v židovských uličkách. Úrovněvé řešení je zde zvoleno pro zdůraznění intimního, až interiérového charakteru bývalého židovského města, odlišného od centrálních prostranství většího měřítka (náměstí T. G. Masaryka, Žižkovo náměstí, Pernštýnské náměstí a další). Zároveň díky členění vozovky na užší pásy („koleje“) a úrovněvému řešení je posilován pocit spojitosti prostranství a omezeno „dopravní“ působení komunikací.

3.4 Provozní řešení

Provoz a obsluha zástavby a provozoven v území je zajištěna po obvodu prostranství a stávajícími ulicemi. Centrální část náměstí se stromy je řešena s vyloučením motorové dopravy a slouží jako klidový prostor.

Na západní straně centrálního prostoru náměstí v ulici Koželuhova je umístěn prostor pro až 8 parkovacích stání, včetně 1 vyhrazeného stání, pro obsluhu vybavenosti a provozoven na náměstí. Tato parkovací stání nebudou využívána jako odstavná stání pro stávající residenty v území.

Stávající parkovací stání realizovaná pro bytové domy ve „špalíčku“ mezi náměstím a ulicí Hradební jsou zachována. V rámci napojení povrchů bude pravděpodobně potřeba řešit lokální úpravy nivelety těchto ploch.

3.5 Materiálové řešení

Materiálové řešení navazuje na již provedené úpravy ulice Úprkova, Kostelní a Hradební. Je předpokládáno využití zavedených materiálů a jejich kladu. Při překládce stávající dlažby je předpokládáno její uplatnění v novém řešení zpevněných ploch.

Prostor vozovky je řešen formou „kolejí“ se středovým pásem. Je tak minimalizován „dopravní“ charakter vozovky a zároveň je motorová doprava vizuálně usměrněna do vhodné trasy. Styk povrchů je řešen pásy dlažby. Návaznost pochozích a pojízdných ploch je úrovněvá ve standardu pěší zóny. Řešení středového pásu prostoru vozovky odkazuje na původní dláždění povrchů komunikací v celé lokalitě bývalého židovského města. Z dochované fotodokumentace je patrné, že z důvodů příčného spádování komunikací zde skladba dlažby tvořila viditelný středový pás. Prvek je plánováno opakovat i při rekonstrukci ostatních prostranství v lokalitě.

Centrální prostor je akcentován atypickou žulovou dlažbou (využitá hojně např. v rekonstruovaných veřejných prostranstvích židovského města v Třebíči), která vymezuje a zároveň připomíná stopu zaniklého obytného bloku historické zástavby židovského města. Moment akcentování stop historické struktury území je možné využít i v jiných lokalitách židovských uliček.

Materiálové řešení je znázorněno ve výkrese 02 Architektonická situace.

Je uvažováno s následujícími typy povrchů:

A – žulová dlažba 10/12 – vějířový klad

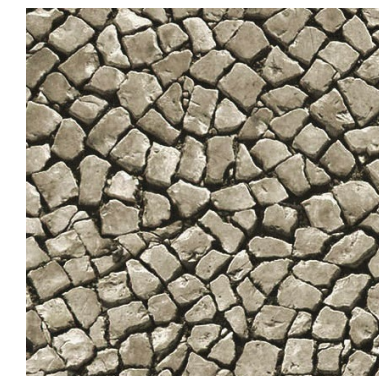
B – žulová dlažba 16/16,20,26 – pásy

C – žulová dlažba 30/20,30,40 – desky

D – žulová dlažba atypická nepravidelná

E – šterkový povrch

F – parterový trávník

3.6 Vybavení prostranství

Prostor náměstí bude vybaven prvky mobiliáře, veřejným osvětlením a technickým vybavením. Předpokládá se umístění typových lavic do prostoru nároží pod navržené stromy, atypických betonových lavic do centrálního prostoru, odpadkových košů, stojanu na kola a veřejného osvětlení charakterů parkových svítidel nižší výšky. Na vhodných místech (v rozích náměstí, resp. na okrajích centrálního prostoru) budou navrženy zápuštné energo sloupky pro zajištění dostupnosti napojení na elektrickou energii pro potřeby společenských a kulturních akcí.

V centrálním prostoru, ve středu „ambitu“ stromů je navržen vodní prvek. Vodní prvek je řešen jako solitérní dlouhý kamenný či betonový bazén s vnější délkou 3,5 m, šířkou 1 m a výškou 0,6m. Vodní prvek odkazuje na historii místa a archeologické objevy, kde byla v suterénu staveb nalezena mikve. Mikve, v překladu „shromáždění vody“, je rituální lázeň, tvořená kamennou nádrží s přírodní vodou. O materiálovém řešení bude mj. rozhodovat zvolené technologické řešení.

Koncepce technického řešení vodního prvku je obsahem přílohy P03.

Předpokládá se následující skladba prvků vybavení prostranství:

lavice typová (např. standard mmcité Vera, náměstí T.G.M.)	2 ks
lavice atypická betonová	4 ks
stojan na kola	1-2 ks
odpadkový koš	2-4 ks
sloup veřejného osvětlení	12 ks
energo sloupek	5-6ks
vodní prvek	1ks

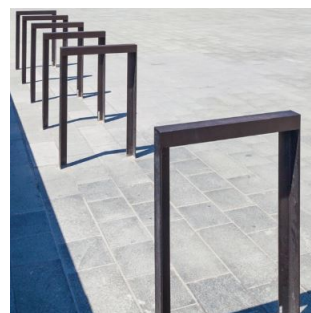
typová lavice mmcité vera

odpadkový koš

lavice atypická betonová

stojany na kola

3.7 Stopy historie

Území židovského města je bohaté na archeologické nálezy. Mezi nejzajímavější patří např. zlatá mince (florén Zikmunda Lucemburského), plastika Ježíška, renesanční kachle s motivem gryfa a Ezechiela, cihlová dlažba nebo forma na perníkové pečivo. Při archeologickém průzkumu na místě stávajících bytových domů mezi náměstím a ulicí Hradební byla odkryta mikve, která je motivem k podobě vodního prvku.

Uvedené archeologické nálezy mohou být inspirací pro prvky materiálového řešení veřejných prostranství nebo pro prvky mobiliáře. Motivy kachlí je možné využít pro řešení dekorativních prvků dlažby kolem centrálního prostoru, formu lze např. otisknout do betonových lavic nebo schodu.

Uvedený způsob prezentace archeologického dědictví, tedy jeho zapojení do designu veřejných prostranství, přispívá k posilování identity židovského města a zároveň posiluje jeho edukativní působení i turistickou atraktivitu.

Pro to, aby prostor náměstí působil přirozeně, považujeme za vhodné stopy historie prezentovat spíše nenápadně, až skrytě, než explicitně formou např. informačního panelu. Prvky s odkazem na archeologické nálezy tak mohou být „tajemnou“ vrstvou místa, stejně jako jeho minulost.

4 Principy řešení sadových úprav

4.1 Výsadby

Na území stavby se v současné době nenachází žádné sadové úpravy a vzrostlá zeleň.

Návrh pracuje s umístěním 9 stromů v centrálním prostoru, 2 stromy na nároží ulic Úprkova a Kostelní a 1 stromem na nároží ulic Kostelní a Hradební.

V centrální prostoru je navržen základní rastr, resp. rámec, kolem šterkové plochy a jeden centrální „symbolický strom“. Pro základní rámec stromů je uvažována lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos* 'Örebro') nebo břestovec západní (*Celtis occidentalis*), případně dřezovec trojtrnný (*Gleditsia triacanthos*, beztrnná forma).

lípa velkolistá

břestovec západní

dřezovec trojtrnný

Pro „symbolický strom“ ve středu „chrámu“ je uvažována mandloň obecná (*Prunus dulcis*) nebo zmarlika luštinatá (*Cercis siliquastrum*).

Mnoho starověkých civilizací považuje mandli za symbol plodnosti, znovuzrození a vzkříšení. V Bibli je často uváděna jako symbol Božího příslibu spasení pro vyvolený lid. Výpěstek bude muset být s ohledem na dostupnost pravděpodobně ovocnářský, potenciálním rizikem je nedostatek světla a prosychání.

Zmarlika je výrazným stromem charakteru keře, květy, jsou fialově červené nebo purpurově růžové a raší mj. přímo z kmene. Zároveň je dostatečně odolná pro zvolenou polohu v území.

mandloň obecná

zmarlika luštinatá

Pro stromy na nároží ulic Úprkova a Kostelní je uvažována slivoň jezojská (*Prunus yedoensis*) jako nenápadný kvetoucí strom (v kontrastu k nekvetoucímu rastru stromů), případně javor babyka (*Acer campestre*).

Na nároží ulic Kostelní a Hradební je uvažován barevnější javor Bürgerův (*Acer buergerianum*), případně opět javor babyka (*Acer campestre*).

slivoň jezojská

javor Bürgerův

javor babyka

4.2 Principy závlahy výsadeb

Předpokládá se, že závlahové mísy ve šterkovém povrchu budou zajištěny proti ztuhnutí/vibrování, např. při opravách šterkového povrchu. Způsob vymezení míst bude řešen v dalším stupni dokumentace. Případně může být závlahová mísa zajištěna kamenným mulčem nebo záhonem (např. v případě závlahové mísy pro zmarliku).

Zajištění vody pro závlahu je možné řešit dvěma základními způsoby:

varianta 1 - jímání vody s regulovatelnou zálivkou

Voda je přivedena ke stromům automatickou závlahou. Voda bude distribuována pomocí závlahové sondy z retenčních nádrží přímo ke kořenům stromů a ne na povrchu závlahové mísy. To podporuje řádné kotvení stromu, vznik kořenového vlášení a jedná se o vandaluvzdorné řešení.

Nevýhodou varianty je jímání vody ze soukromých nemovitostí, které musí být právně vyřešeno – povinnost vlastníka nemovitosti zásaku vody na vlastním pozemku (zde není aplikováno – voda je sváděna zjevně do jednotné kanalizace). Je třeba zohlednit délku napojení svodů vůči akumulaci nádrží a nutnému spádu pro gravitační pohyb vody. Ovšem i to je řešitelné a takové projekty jsou v ČR aplikovány, jedná se vlastně o legalizaci stávajícího stavu. Je potřeba zajistit el. přípojku pro čerpadlo.

Výhodou je dostatek vody při adekvátní velikosti využitých střeš. Další výhodou je možnost závlahy v době klimatického sucha. V případě, že bude jímáno dostatečné množství vody, lze tuto vodu využít i na údržbu zeleně na jiných plochách v centru města (závlahové vozy). Tento systém je možné dotovat vodou z řadu v době nedostatku dešťové vody.

Nevýhodou je, že systém je nákladnější oproti variantě 2 a jedná se o systém napojený na elektro.

varianta 2 – přímé využití dešťové vody z povrchů

Vždy by se mělo jednat jen o povrchy bez významného pohybu motorové dopravy, nebo odstavu vozidel, kde je odkap olejů nejvýznamnější. Znečištěná voda může obsahovat mikroplasty a ropné látky a není vhodné ji vést ke kořenům.

Proto je přednostně používána voda z ploch s peším provozem. Tato voda je sváděna k jednotlivým dřevinám a distribuována v kořenovém prostoru například pomocí perforovaných rozvodů. Jelikož přívod vody nelze snadno regulovat, musí být řádně zřízen přepadový systém z kořenových prostor, často napojený na dešťovou kanalizaci.

Nevýhodou je nemožnost regulace závlahy, nemožnost dotování stromů vodou v době klimatického sucha. V této době je nutná závlaha pomocí závlahových vozů nebo zálivka z řady pitnou vodou. V zimním období je nutné zamezit zaplavování prokořenitelného prostoru, aby nedošlo k utopení stromu.

Výhodou systému je relativně jednoduchá konstrukce a nižší pořizovací náklady. Systém nepotřebuje napojení na elektro. Zároveň je nutné počítat s pravidelnou kontrolou systému. Systém je silně ovlivněn kvalitou podloží a jeho propustností.

5 Principy dopravního řešení

Prostor náměstí je řešen jako pěší zóna (zóna 20) s dopravní obsluhou území. Je tak respektována dopravního zklidnění území židovských uliček, stanovená platnou ÚS jižní části centra Prostějova. Prostor náměstí je v koncové dopravní poloze a nepřenáší jiné, než cílové vztahy.

Prostor vozovky je navržen v šířce 4,5 m v ulici Úprkova a 4 m v ulicích Kostelní a Koželuhova s ohledem na stísněné prostorové poměry v území. Plochy vozovky a chodníků jsou řešeny úrovněově bez obrubníků, provoz prostranství je tedy možné přizpůsobit proměnlivým požadavkům na obsluhu a zásobování území během dne. Zároveň je tímto řešením dosaženo preference pěšího a cyklistického pohybu jako hlavního předpokládaného způsobu pohybu residentů i návštěvníků v území.

V rámci náměstí je navrženo 8 parkovacích stání včetně 1 vyhrazeného stání. Pro potřeby zásobování je možné parkování v rámci zpevněných ploch. Stávající parkovací stání na soukromých pozemcích před polyfunkčními domy „špalíčku“ mezi náměstím a ulicí Hradební jsou zachovány.

Průřezový pohled na podkladní konstrukci vozovky a chodníku

Principy skladeb komunikací

A - vozovka – pás střední	
dlažba kostka drobná do drti	14 cm
dorovnávka zhutněná ŠDA	6 cm
směs kameniva s cementem SC C8/10	15 cm
šterkodrtř ŠDA	min. 10 cm
Edef,2 min 30 MPa	
zhutněná zemní pláň	
Celkem	45 cm

Průřezový pohled na podkladní konstrukci vozovky a chodníku

B - vozovka – pásy krajní

B - vozovka – pásy krajní	
dlažba kostka/pásky velká do drti	20 cm
směs kameniva s cementem SC C8/10	15 cm
šterkodrtř ŠDA	min. 10 cm
Edef,2 min 30 MPa	
zhutněná zemní pláň	
Celkem	45 cm

C – chodník – z kamenných desek	
dlažba žulová 30/20,30,40/6 do drti	10 cm
směs kameniva s cementem SC C8/10	15 cm
šterkodrtř ŠDA	min. 10 cm
Edef,2 min 30 MPa	
zhutněná zemní pláň	
Celkem	35 cm

D – dlážděná plocha – dlažba atypická /parkovací pás	
dlažba žulová nepravidelná do drti	20 cm
šterkodrtř ŠDA	15 cm
šterkodrtř ŠDA	min. 10 cm
Edef,2 min 30 MPa	
zhutněná zemní pláň	
Celkem	45 cm

E – šterková plocha	
šterk drcený vibrovaný 0/8 (standard Tegra PLAZADUR)	10 cm
šterk drcený 16/32	23 cm
zhutněná zemní pláň	
Celkem	33 cm

E – šterková plocha - stromy	
šterk drcený 2/8 (standard Tegra PLAZADUR)	10 cm
šterk drcený 16/32	23 cm
zhutněná zemní pláň	
Celkem	33 cm

Ve skladbách není zahrnuta sanace podloží. Předpokládá se pod vozovkami a chodníky cca 30 – 50 cm, centrální šterková plocha je předpokládána se sanací do hloubky archeologických terénů, případně bez sanace. Parametry sanace podloží budou upřesněna v dalším stupni dokumentace.

6 Principy vodohospodářského řešení

V území stavby se nachází zrekonstruovaná jednotná kanalizace ze sklolaminátových trub DN 300, DN 400 a DN 500.

Dle IGP podloží tvoří fluviální uloženiny charakteru středně a hrubě zrnitých, silně ulehých hlinitých šterků, kdy z hlediska hydrogeologického se jedná o komunikující průlinový kolektor s drenážním účinkem řeky Hloučely. Ustálená hladina podzemní vody se v prostoru navrhovaného staveniště pohybuje v úrovni okolo 3,5 m až 4 m p. t., kdy se jedná o volnou hladinu podzemní vody. V prostředí risských terasových šterků bude možno (alespoň částečně) likvidovat vody z klimatických srážek a vody z tajícího sněhu. Vzhledem k silné ulehlosti šterků a jejich zahlinění je možné usuzovat na obecně nižší propustnost šterkové akumulace. Koeficient vsaku kv daného horninového prostředí – risských, silně ulehých, proměnlivě zahliněných terasových šterků – lze ve smyslu ČSN 75 9010 odhadnout na hodnotu kv = 1×10 5 m/s.

Z výše uvedených důvodů se nelze spolehnout na likvidaci dešťových vod pouze zasakováním. Na základě předběžných hydrotechnických výpočtů je nutné uvažovat s retencí a řízeným vypouštěním (cca 0.5 – 1 l/s) do jednotné kanalizace. Potřebný retenční prostor je cca 60 m3. Existuje více řešení, jak zajistit dostatečný objem retence a vsakovací plochu. Jedním z řešení i s ohledem na stávající inženýrské sítě je umístění retence do centrální části s mlatovým povrchem. Retenční prostor je navrhován z plastových retenčních bloků, které by byly propojeny s propustným podložím, do kterého bude srážková voda částečně zasakovat. Lze uvažovat i s vytvořením retenčního prostoru pod napojením regulovaného odtoku, ze kterého by byly vody likvidovány pouze zasakem. Tím by se zvýšil podíl vsakovaných vod a významně snížil regulovaný odtok do JK. Do JK by byl zaústěn regulovaný odtok a bezpečnostní přeliv podzemních retencí. Dalším řešením je umístění retence se vsakem pod navrhované parkoviště (120 m²). Retenční prostor může být tvořen plastovými bloky (výška 0,6 m) nebo prostorem vyplněným kamenivem (výška 1,5 m). Je možné také kombinovat vsakovací objekt pod parkovištěm vyplněný kamenivem na výšku 0,6 m s dodatečnou retencí z kanalizačních trub průměru 1,2 m a délkou 30m. Pro větší účinnost vsaku je také možné propojit vsakovací prostor s hlinito-šterkovým horizontem vsakovacími šachtami dle závěrů hydrogeologického posudku. Je možné, že po detailním rozpracování v dalším stupni PD bude z důvodu spádování plochy a potrubí dešťové kanalizace nutné retenci a vsakovací objekty rozdělit na více samostatných objektů. Napojení na odvodnění ploch může významně ovlivnit i výškové umístění retenčních a vsakovacích objektů. Celkový objem retence zůstane zhruba zachován.

Doporučujeme navrhovat dešťové vpusti s filtrací a usazovacím prostorem.

Následující tabulka výpočtů je orientačním podkladem pro řešení základních principů koncepce HDV:

Následující tabulka výpočtů je orientačním podkladem pro řešení základních principů koncepce HDV:

plochy		S /m2/	ψ	Sr=S*ψ /m2/
zeleň	tráva	0	0.05	0
strechy		0	1	0
komunikace	dlažba	3000	0.7	2100
parkoviště	dlažba	0	0.6	0
celkem		3000	0.7	2100

POSTUP PRO PODZEMNÍ RETENČNÍ ZAŘÍZENÍ S REGULOVANÝM ODTOKEM $Q_0=3$ l/s.ha

PLOCHA ODVODŇOVANÁ	Ac =	3000	m ²	
KOEFICIENT ODTOKU	ψ =	0.7		Ared = 2100
PLOCHA VSAKU	Avsak =	60		dle 6.2.4. normy
KOEFICIENT VSAKU	kv =	0.00001	m/s	
PERIODICITA SRÁŽEK DLE ÚZEMÍ p =		0.2	x/rok	dle tab. 2
SOUČINITEL BEZPEČNOSTI VSAKU f =		2		doporučení: f=2
POVOLENÝ ODTOK Q ₀		0.5	l/s	

STANOVENÍ RETENČNÍHO OBJEMU

NÁVRHOVÝ ÚHRN SRÁŽEK PRO PERIODICITU p - tab.A1 /hd/

RETENČNÍ OBJEM: $V_{vz} = (hd/1000) \times (A_{red} + A_{vsak}) - 1/f \cdot K_v \cdot A_{vsak} \cdot T_c - Q_0 \cdot T_c$

Doba trvání srážky/Tc/	jednotka	návrhový úhrn srážek hd [mm]	retenční objem V _{vz} [m ³]	průměrný přítok-odtok [l/s]	doba prázdnění
5	min	10	20.76	69.20	11:32:00
10	min	15.4	31.95	53.25	17:45:00
15	min	18.7	38.73	43.03	21:31:00
20	min	20.9	43.20	36.00	24:00:00
30	min	23.6	48.57	26.98	26:59:00
40	min	25.4	52.05	21.69	28:55:00
60	min	27.9	56.70	15.75	31:30:00
120	min	31.9	63.30	8.79	35:10:00
4	hod	33.6	59.04	4.10	32:48:00
6	hod	34.5	55.17	2.55	30:39:00
8	hod	35.4	51.30	1.78	28:30:00
10	hod	36.3	47.43	1.32	26:21:00
12	hod	37.2	43.56	1.01	24:12:00
18	hod	39.9	31.95	0.49	0:00:00
24	hod	41.3	17.61	0.20	0:00:00
48	hod	56.1	-20.43	-0.12	0:00:00
72	hod	63	-75.06	-0.29	0:00:00

7 Inženýrské sítě a jejich přeložky

V území se nachází inženýrské sítě zejména v prostoru stávajících komunikací, tedy mimo centrální plochu s navrženými výsadbami. Výsadby na nárožích jsou umísťovány mimo kolize s hlavními řady inženýrských sítí.

Navržené řešení nepředpokládá významné zásahy do stávajících inženýrských sítí.

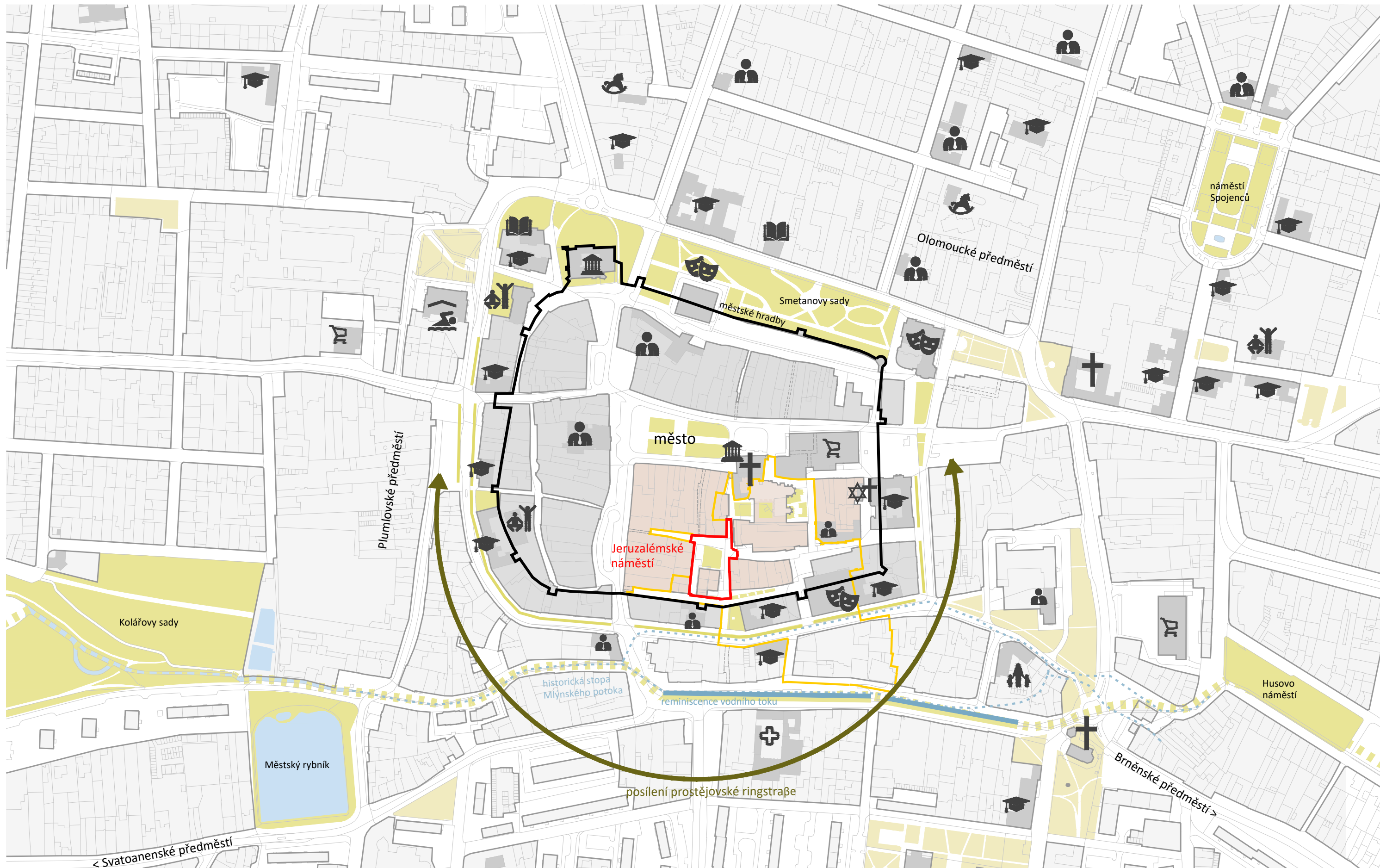
Výpis inženýrských sítí zobrazených ve výkrese 03 Koordinační výkres:

- vodovod (Moravská vodárenská, a.s., region Prostějov)
- jednotná kanalizace (Moravská vodárenská, a.s., region Prostějov)
- plynovod NTL/STL (GasNet, s.r.o.)
- kabelové vedení VN/NN (EG.D, a.s.)

Podrobné vyhodnocení přeložek inženýrských sítí bude řešeno v dalším stupni dokumentace.

8 Podklady

- .1 Katastrální mapa ke dni 1.10.2022 (ČÚZK)
- .2 Územní studie jižní části centra Prostějova, gogolák + grasse s.r.o., 12/2021
- .3 Geodetické zaměření Ing. Oldřich Stržíněk, Geodetická kancelář, 11/2023
- .4 Hydrogeologický posudek – vsak, RNDr. Pavel Vavrda – inženýrská geologie, geotechnika, hydrogeologie, 11/2023
- .5 Archeologická rešerše území budoucího „Jeruzalémského náměstí“ v Prostějově, PhDr. Pavel Fojtík, 12/2023
- .6 Data správců sítí technické infrastruktury, 11-12/2023
- .7 Archivní mapy (ČÚZK)
- .8 Vlastní terénní průzkum
- .9 Historické fotografie materiály od spolku Hanácký Jeruzalém a města Prostějov (kap. 2.4. Historická fotodokumentace)

katastrální mapa	využití území	veřejná prostranství	občanské vybavení	divadlo, kino, kulturní dům	stavba pro správu, úřad
řešené území (rozsah stavby)	plochy zástavby	veřejná zeleň parková významná	vybrané stavby občanského vybavení	základní škola, střední škola	obchodní zařízení
	historické jádro města	veřejná zeleň parková ostatní	kostel	mateřská škola	sportovní zařízení
	prostor bývalého židovského města	vodní plochy	synagoga	zdravotnické zařízení	
	ostatní bloky zástavby	historické trasy vodních toků	zámek, muzeum, galerie	zařízení sociálních služeb	
			knihovna		

01
Širší vztahy A3
1:5000

Revize územní studie

Nové náměstí mezi ul. Úprkova, Kostelní a Koželuhova v Prostějově

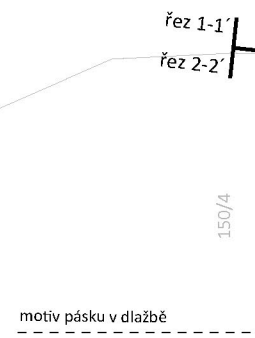

Stopy historie
 V řešení detailů povrchů se předpokládá prezentace archeologické minulosti místa, např. formou reminiscence vzoru dlažeb, nebo otiskem názu do prvků mobiliáře a drobné architektury.

Prezentace archeologických prvků bude řešena „skrytě“ tak, aby nepůsobila prvoplánově, ale mohla být momentem poznávání místa.

- Mezi významné nálezy patří:
- zlatá mince - florén Zikmunda Lucemburského
  - hliněná plastika Ježíška hrajícího si s ptáčkem
  - čtvercová kachle s motivem gryfa

motiv pásku v dlažbě

otisk do prvku mobiliáře

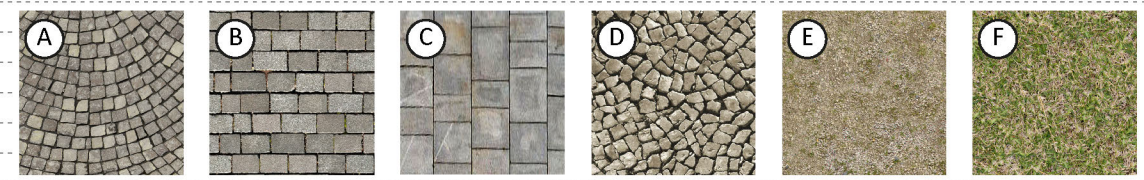
- ..... hranice stavby
- katastrální mapa
- hrany povrchů stávající
- hrany staveb stávající
- vstup/vjezd stávající

- dopravní řešení**
- A žulová dlažba 10/12, vějířový klad
  - B žulová dlažba 16/16,20,26, pásky
  - C žulová dlažba 30/20,30,40
  - D žulová dlažba atypická s širokou sparou
  - E MZK s písčítým povrchem

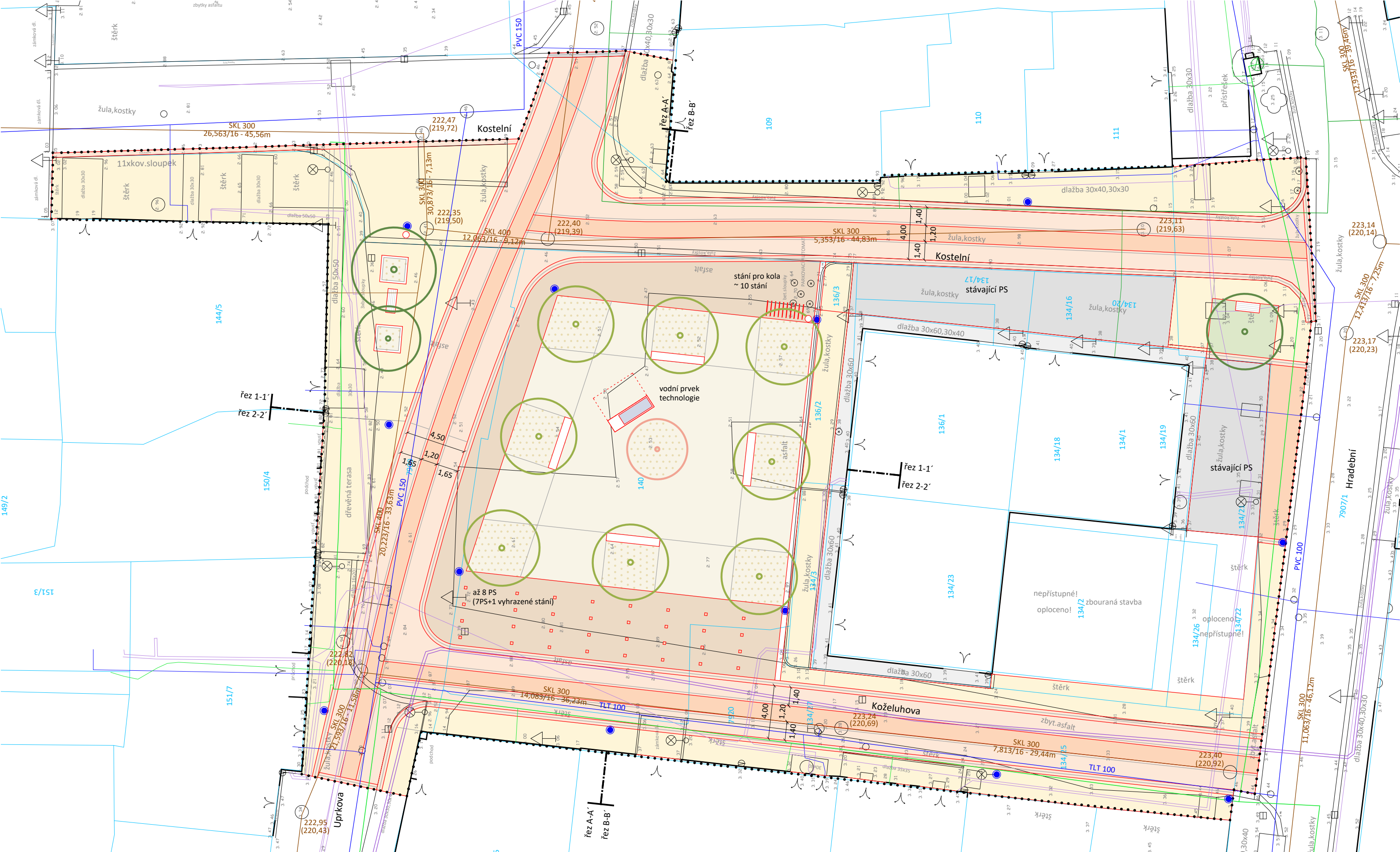
- sadové úpravy**
- nehutný štěrka v okolí stromů (60/40)
  - prokořenitelný prostor stromů
  - F parterový trávník
  - strom navržený (základní rastr)
  - strom navržený (atypický)
  - strom navržený (nároží)

- mobiilář a prvky**
- sloup veřejného osvětlení stav
  - sloup veřejného osvětlení návrh
  - odpadkový koš
  - stání na kola
  - lavice typová
  - lavice atypická

povrchy

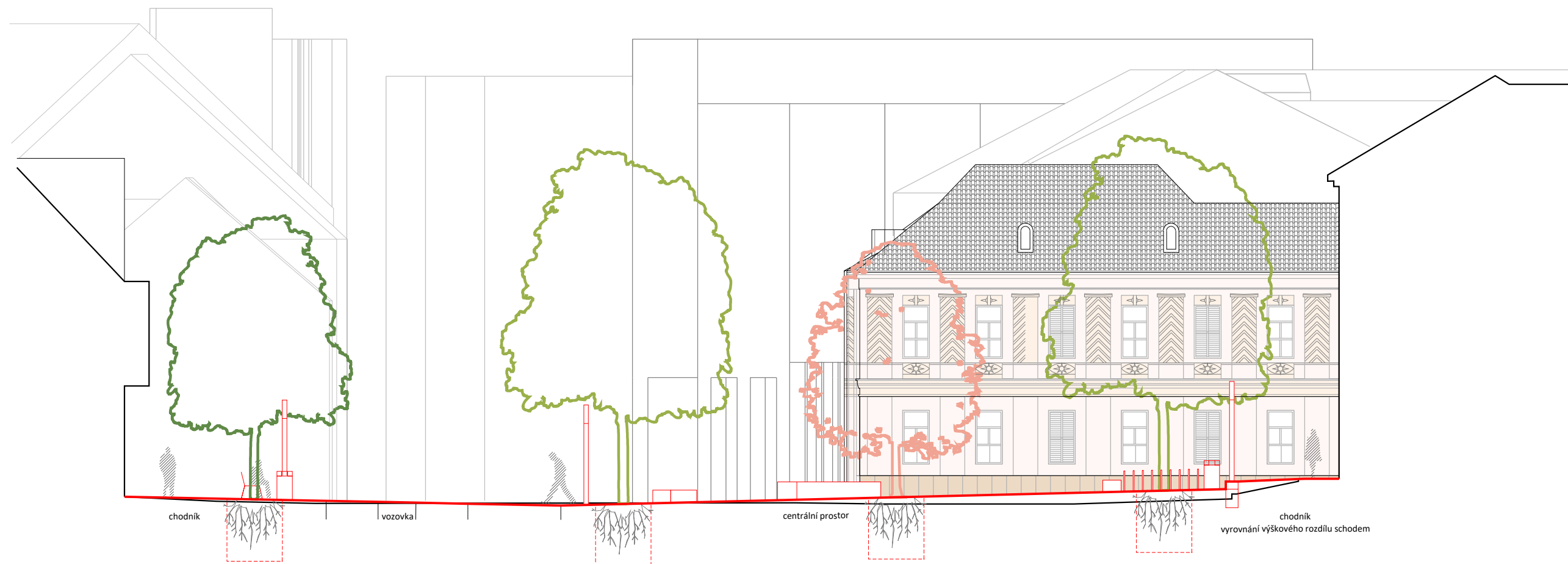

	hranice stavby		hrany povrchů návrh		sadové úpravy		sloup veřejného osvětlení stav		vodovod stávající		kabelové vedení VN stávající
	katastrální mapa		žulová dlažba 10/12, vějířový klad		nehnutelný štěrtek v okolí stromů (60/40)		sloup veřejného osvětlení návrh		kanalizace stávající		kabelové vedení NN stávající
	hrany povrchů stávající		žulová dlažba 16/16,20,26, pásy		prokořenitelný prostor stromů		odpadkový koš		plynovod NTL stávající		plynovod STL stávající
	hrany staveb stávající		žulová dlažba 30/20,30,40		parterový trávník		stání na kola		plynovod STL stávající		regulační stanice STL/NTL
	vstup/vjezd stávající		žulová dlažba atypická s širokou sparou		strom navržený (základní rastr)		lavice typová				
	stávající prvky (znak)		MZK s písčitým povrchem		strom navržený (atypický)		lavice atypická				
	stávající strom				strom navržený (nároží)						

řez A-A'

řez 1-1'

10a
Řezy a pohledy

A3
1:150

Revize územní studie
Nové náměstí mezi ul. Úprkova,
Kostelní a Koželuhova v Prostějově

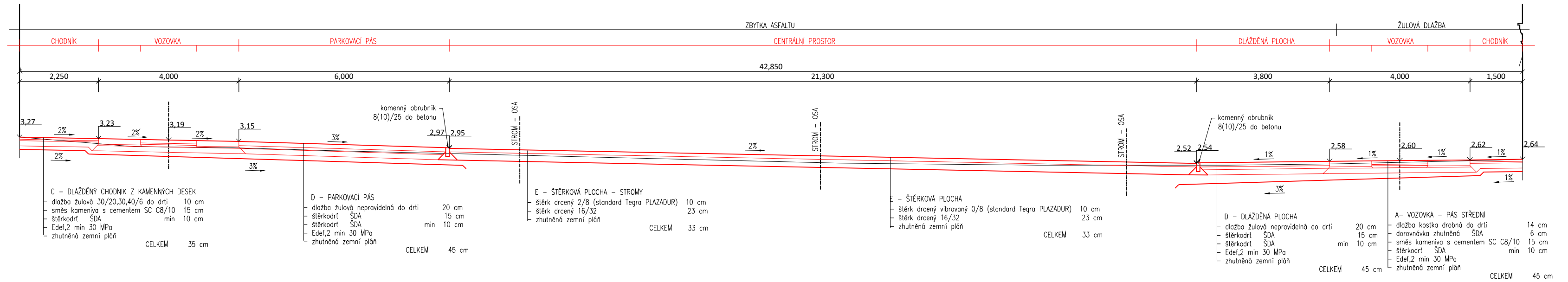
řez B-B'

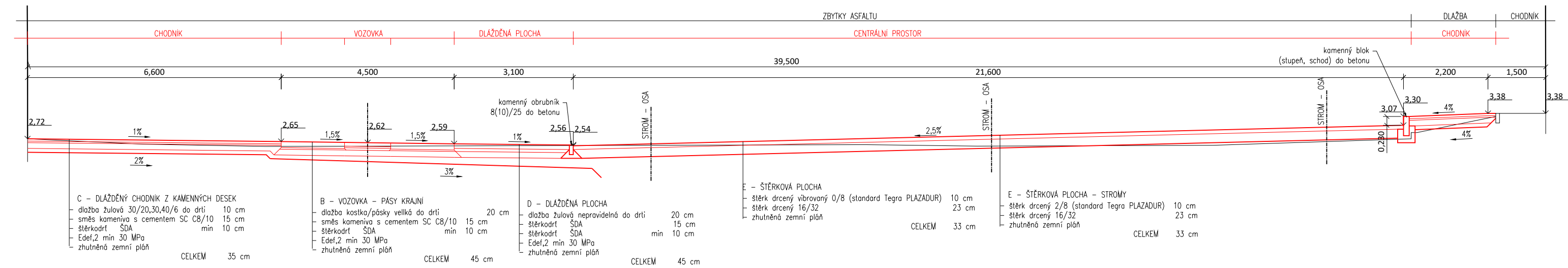
řez 2-2'

10b
 Řezy a pohledy A3
1:150

Revize územní studie
 Nové náměstí mezi ul. Úprkova,
 Kostelní a Koželuhova v Prostějově

řez A-A'

řez 1-1'

20 Prostorové zobrazení, pohled od vodního prvku, stav

20 Prostorové zobrazení, pohled od vodního prvku, návrh

20 Prostorové zobrazení, pohled z ulice Koželuhy, stav

20 Prostorové zobrazení, pohled z ulice Koželuhovy, návrh

20 Prostorové zobrazení, pohled z ulice Kostelní, stav

20 Prostorové zobrazení, pohled z ulice Kostelní, návrh